

ake opmerking.
II. Kbl."

ogen.

tijd. De rake
dekkend waas
de menschen
doet iets zien
eft een gansch

ed is de rake

heeft men iets
elling komt een
dat toch niet
— alle men
we dit toch
merkt.

met artikelen,
uitwerking van

behl, laat haar
in toch on-

lde voor. Een
zeggen een
Zondag is een
is bij familie,
en eigenaardig
itprekt. Thuis
met talent na,
emmen, het is

le zoo gewaar

menschenlijke is
at op zichzelf

en. hadden we
choone vormen
aan. Dat zulk
vordt, is goed.

theologie ge-
egheid van de
l. We kunnen
nize tijd vraag
aar veel goede
en waardeeren.
en. Wat Gere-
worden, zeker,
aar het Woord
is afgebroken.
erking in den
acht daarmede

e grondslagen
staatkundig en

maakt. Ook wat
erfenis van
et. Wie echter
naar voren
eel in verach-
ad. Ja, dat is
ze ruw breekt,
gebouwd heb-
veler oog van
name het jon-
laten over dit

enkele fouten,
meer. En het
de kracht om
oren heeft en
nen gaat zien.
e rake opmer-
iet meer leert
Zoo worden
worden in het

zijn. Niemand
n of in stam
plaats teeheld
voorzichtigheid.
oog verloren
een groot goed
aar bouwen is
ven stijl, maar
lag van 's Hee-
en in praktijk
pmerking geen

maar waarlijk
nvraag van een
dat middelpunt
ordt dat pogen

oep-Geelkerken.

an de wonder-
Smelik (E. L.).
gemaakt om de
om deze nu wel
ouma trouwens
te onderzoeken,
b. Amsterdam-

zoeken, of we
den. Treedt hij
geval blijk moe-
door de Schrift

a. Wie een oot-
eggen. We kun-
Rotterdamschen
eningen hebben
beoordeelt, dan

mogen we van hem eischen, dat hij aanlegt den maat-
staf, dien God heeft gegeven in Zijn Woord.

De eerste vraag die we hebben te stellen is: hoe
denkt Ds Smelik over de Kerk?

Op deze vraag is zijn antwoord:

„De Kerk als niet-Roomsche, maar Katholieke
Kerk is mijn ideaal. Het is mij 't allerhoogste daar lid
van te mogen zijn, een lid van het lichaam van Chris-
tus, als een rank ingeplant in den wijnstok. De aard-
sche verschijning van deze Kerk is ten allen tijde
uiterst gebrekkig. Het lid-zijn van een Kerk levert op
zich zelf niet het minste bewijs, dat men ook lid is van
de onzichtbare Kerk. Aan de leden van een Kerk moet
onophoudelijk de eisch worden gesteld tot persoon-
lijke bekeering en gemeenschap met Christus.”

En, na een persoonlijk woord, volgt dan nog:

„Zij (n.l. de Kerk) geeft ons een kans, een her-
nieuwde kans, om niets meer of minder te zijn, dan een
Kerk van Jezus Christus, een gemeenschap der heil-
igen. Maar ik verwacht niet, dat zij dit reeds is. Onze
Kerk is als een wonderboom, in één nacht geworden,
maar ze kan ook in één nacht vergaan. Het is, zooals
Johannes het zegt: Wie in Christus' Naam gelooven,
heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden. (1
Joh. 1:12). Maar, werpt men tegen, als ze gelooven, zijn ze toch
reeds kinderen Gods? Ja, ze zijn het en toch moeten ze
het worden. Onze Kerk is een Kerk, d.w.z. zij heeft
macht gekregen Kerk Gods te worden. Wordt wat ge-
zegt, klinkt ook tot haar. Het hangt van ons allen af.”

Uit deze woorden blijkt, dat Ds Smelik aan de Kerk
zoo goed als geene betekenis toekent. Voor hem bestaat
eigenlijk alleen „de Katholieke Christelijke Kerk”. En
wanneer hij gaat spreken over de zichtbare Kerk, dan
heeft hij eigenlijk niets anders te zeggen, dan dat deze
„ten allen tijde uiterst gebrekkig is”.

Dit laatste is ook ons niet onbekend. Maar de kwe-
stie van de Kerk heeft daar pas het allerlaatste mee te
maken.

Precies gelijk staat het met de uitspraken van
Ds Smelik, dat het lid-zijn van een Kerk op zich zelf
niet het minste bewijs is, dat men ook lid is van de
zichtbare Kerk.

Wie de Gereformeerde Kerken gaat beoordeelen,
moet beginnen met vast te stellen, wat deze Kerken
zijn. En dan weet Ds Smelik en moet hij weten, dat er
een zeer nauw contact is tusschen de Katholieke Chris-
telijke Kerk en de zichtbare Kerk. Immers van een
zichtbare Kerk kan er geen sprake zelfs zijn zonder de
onzichtbare Kerk. Eerst moet men we geloovigen zijn,
en dan pas kan er de openbaring van hunne eenheid
zijn in de gemeenschap van de Kerk. Christus is het.
Die Zijne Kerk vergaderd, ook naar haar zichtbare
zijde. En daarom heeft de Kerk hare groote betekenis
door Hem. Hij werkt in haar door Zijn Geest en Woord.
En Zijne beloften van genade en heil gelden voor haar
en al hare leden. Van het lid-zijn van de Kerk kan
daarom gansch iets anders gezegd worden, dan wat
Ds Smelik heeft gedaan.

Da Smelik gaat zonder meer voorbij aan het werk,
dat de Heiland in Zijne Kerk op aarde doet. Hij ziet
alleen de menschen, die tot de Kerk behooren en niet
de wondere gemeenschap, die er is tusschen haar en
het Hoofd der Kerk en hij heeft voor de leden der
Kerk geene andere boodschap, dan die we hebben te
brengen aan alle menschen. Want aan welk mensch
hebben we niet onophoudelijk den eisch te stellen tot
bekeering en gemeenschap met Christus?

Het is dan ook geen wonder, dat hij komt tot zijne
wonderlijke gedachtegang over een Kerk, waarvan
hij niet verwacht, dat ze dit reeds is, maar dat ze
macht heeft gekregen, eene Kerk te worden. Het aan-
gehaalde woord van Johannes heeft geen schijn van
bewijs voor deze bewering. De Kerk is er en dan kan
ze zich openbaren. Of ze is er niet en dan wordt alle
kerkelijk optreden een zeer onkerkelijk kerkje-spelen.

Maar wanneer het zoo staat, dan heeft Ds Smelik
geen maatstaf, om ons te beoordeelen. Ik wil gelooven,
dat voor iemand, die zoo weinig gezicht heeft, als
Ds Smelik bewijst, op het bestaan van Gods Kerk op
aarde, onze heele beschouwing en ons gansche optre-
den afgoderij lijkt te zijn, maar dan moet het hem niet
verwonderen, dat we in zijne beschuldiging geen grond
vinden.

Die beschuldigt moet ook bewijzen. Wat Ds Smelik
moet bewijzen, is, dat door ons de Kerk hooger wordt
gesteld, dan deze door de Schrift wordt gesteld. Alleen
wanneer dat blijkt, zullen we overtuigd kunnen worden
van onze zonde. Voor ons is het de groote vraag, niet
of we zondigen in het oog van Ds Smelik, maar of we
afgaan van de wegen, die God in Zijn Woord heeft
gegeven.

Het vonnis van Ds Smelik is voorloopig zonder
grond. Het zijn holle woorden. Ik vrees, dat eene an-
dere beschuldiging heel wat meer recht van bestaan
heeft, n.l. dat we lang niet genoeg zijn doorgedrongen
in de betekenis van de Kerk, zooals de Heere ons die
heeft bekend gemaakt en dat we veel te weinig geniet-
ten van den rijkdom der genade, die in de Kerk ons
is geschonken.

Ds Smelik is bezig, om de betekenis van de Kerk
nog verder weg te nemen, dan reeds het geval is. En
eer hij weer den stoel van Mozes beklimt, om een oor-
deel uit te spreken, vraag hij zich zelf: „Spreek ik
het recht en leg ik voor mijn vonnis een juist maat-
staf aan?”

Wanneer al dergelijke geesten maar niet langer be-
weerden dat ze gereformeerd waren, maar nu
eindelijk eens een naam gingen kiezen, en dan een naam,
die geen roef is, en niet het gereformeerde wezen ver-
klaren wil los van de gereformeerde erfstukken der be-
lijdenis, dan zou er waarschijnlijk van al dat getwist
kunnen enkele weken niets meer overblijven, en kon men
zich bepalen tot het afbakenen der grenzen en de moti-
veering daarvan.

K. S.

1) Ds E. L. Smelik moet nog eens den grondtekst bekijken
en dan vervolgens eens aan de exagose ervan beginnen.
Dit is een tekst mishandelen. K. S.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Oneerbare Kleding.

Laat mij, in aansluiting aan de stukken in „De Refor-
matie”, „Over den Teruggang in ons Leven” door Prof.
T. Hoekstra, nog enkele opmerkingen mogen maken
over oneerbare kleding.

Met instemming las ik die stukken, ook den volzin:
„Men zegt dat in enkele steden Gereformeerde ouders zijn
die hun kinderen danses laten geven”. Want ik heb reden
om te vreezen dat hier helaas niets teveel gezegd werd;
symptoom als het is van droevige verwereldlijking; al
heb ik ook een oog voor het goede dat er is in onze
Kerken, en dat haar zelfs onderscheidt.

Toch is er nog een zeer bedenkelijk verschijnsel, dat
tot mijn spijt niet genoemd werd. Het is het indringen
in onze kringen van de heerschende richting in de vrou-
wenkleding in haar uitersten.

Zegt Paulus niet, dat de vrouwen in een eerbaar ge-
waad met schaamte en matigheid zichzelf moeten ver-
sieren (1 Tim. 2:9)? Schaamte! Maar het tegenwoordige
sieraad schijnt te wezen om zich niet meer te schamen.
Het is eigenlijk wat wij moeten zien te boven te komen!

Pijnlijk vind ik het ook, dat onze Kerkeraden, althans
over het geheel, dit alles schijnen te kunnen verdragen.
Zoo goed als nergens toch bespeurt men hier een kloek
optreden om des Heeren wil, en om der wille van de
bedreigde Gemeenten. Zouden bij een kerkelijk beslist
zich uitspreken en optreden over het geheel onze vrou-
wen en meisjes, die nu somtijds geen kracht genoeg heb-
ben om den stroom het hoofd te bieden, niet uit
schaamtegevoel zich meer matigen?

Is het wel passend dat zusters, die openbaar durven
verschijnen met een kleed, nauwelijks over de knieën
reikende en ook soms van boven ergerlijk ontblootend,
tot de H. Tafel mogen toetreden, ook al zouden zij zich
voor die gelegenheid misschien wat voegzamer willen
kleeden? Wat zou het schoon zijn, indien door een aller-
wege beslist kerkelijk optreden in deze, de uitersten ge-
drukt werden en er zoo een meer gematigde
en Gereformeerde zede aangekweekt werd! Hoezeer zou
dit instemming vinden voor het beter besef van achter
een ieder, ook buiten onze kringen! En hoe zou het tot
eere des Heeren zijn, indien onze Geref. Kerken in het
midden der maatschappij voorgingen op beter pad! Doch
er was vóór een tijd in „De Standaard” te lezen, dat de
Roomsche Paus bij een zekere kerkelijke gelegenheid
reeds zijn afkeuring uitsprak over de korte rokken, in-
zonderheid wanneer zelfs vrouwen die reeds kinderen
hebben, zoo durven verschijnen!

Want niemand kan toch eigenlijk een kleding, die
van boven ergerlijk ontbloot en, of, nauwelijks verder gaat
dan de knieën, eerbaar noemen. Maar indien dit dan
zoo is, dan mag zulk een kleding ook niet in de Ge-
meente zonder vermaan en desnoods afhouding van de
H. Tafel toegelaten worden. Want anders doen wij de
zielen schade, en wij nemen niet in acht de hoogheid en
heiligheid van de Tafel des Heeren, waarvoor de ambts-
dragers moeten waken.

Bovendien wordt geschaad, als God het niet verhoedt
onherstelbaar, en hoe langer deze toestand duurt hoe
erger, de moraliteit van ons volk. Een zedelijk dalen
ontstaat, zoo goed als onmiddellijk introdende onder de
jongeren.

A. M. DIERMANSE.

BOEKBESPREKING.

Het „Kerstboek” van Callenbach is er weer. Voor
de vijfde maal verrast hij met zulk een boek de inter-
kenaren op zijn Chr. Bibliotheek, en het is een blijde
verrassing. Keurig uitgegeven, trekken allereerst de vele
platen en foto's de aandacht. Dertien illustraties dienen
ter verklaring van Psalm 23, en zijn schitterend. De
kunstcriticus Hana geeft weer zijn bijdrage over de
schilderkunst; ditmaal heeft hij het over het Portret
in de schilderkunst, zeer interessant en leerzaam. Heel
mooi is ook het artikel van ds Broer, gewijd aan het
winterlandschap, verrijkt door vijf foto's over het vogel-
leven en de ijzelpracht. Het stichtelijke stuk, dat het boek
inleidt, is van de bekwaame hand van dr Callenbach te
Rotterdam, over De Vlucht naar Egypte. Ook ontbre-
ken de gedichten niet, waarvan enkele zeer goed zijn;
de laatste twee, de Ontmoeting der wijzen, en Kerst-
feest, kunnen ons niet bekoren; wij achten den inhoud
zelfs onjuist. Talrijke medewerkers hebben bijdragen
gegeven, welke, zoover wij ze lezen, uitstekend zijn.
Er is dus een zeer rijke afwisseling, waardoor Cal-
lenbach's Kerstboek voor zeer velen zoo aantrekkelijk
is; en de inhoud staat hoog. Wij kunnen het dan
ook van harte aanbevelen.

Het Kerstboek is afzonderlijk wel verkrijgbaar, maar
veel voordeliger is het natuurlijk, op den 32en ja-
rgang van de Chr. Bibliotheek in te tekenen; voor
f5.— ontvangt men dan behalve dit boek nog vier
leesboeken.

J. D. WIELENGA.

„Van een dapperen jongen en zijn zusje”
door A. J. C. van Ceters.

De Zendingsboekhandel te Den Haag gaf dit mooie
boekje uit; de directeur van dien boekhandel, de heer
van Ceters, schreef het; en hij verstaat de kunst van
het schrijven; hij voelt voor de kinderen; en kent ze.
Het boekje van ruim 70 bl. is bestemd voor kin-
deren van 9—11 jaar; maar ouderen zullen het ook
met genoegen lezen, en wellicht ook beter sommige
voorstellingen en moeilijke woorden verstaan. Het blijft
toch moeilijk, de vreemde Oostersche toestanden aan
onze kinderen naderbij te brengen, maar wij meenen,
dat dit den heer van Ceters uitstekend gelukt is. De
10 plaatjes naar foto's op gelint kunstdruk zijn prach-
tig. De prijs van 80 ct. is niet te hoog, en wordt
zelfs zeer goedkoop, indien met 10 ex. tegelijk besteld,
waarbij men ook van de andere uitgaven kiezen kan.
Hartelijk aanbevolen.

J. D. WIELENGA.

„The Evangelical Quarterly.” A Theological
Review, international in scope and outlook,
in defence of the historic christian faith.
Published by James Clarke & Co., Ltd.,
9 Essex Street, London, W. C. 2. and W. F.
Henderson, George IV Bridge, Edinburgh.

Voor onze Engelsch verstaande lezers geef ik op
verzoek van prof. Maclean ook in ons blad een aan-
kondiging van bovengenoemd tijdschrift. Het is nog
niet verschenen; want de eerste aflevering zal eerst
worden gegeven in Januari 1929. Deze eerste af-
levering zal dan o.m. artikelen bevatten van Rev.
Prof. Caspar Wistar Hodge (Princeton); Rev. Prof.
W. M. Alexander (Edinburgh); Rev. H. C. Morton
(Ewell, Surrey); Rev. Dr. Emile Doumergue (Mon-
tauban); Rev. A. P. Gold-Levin (Downton, Wilts).
Tevens boekbeoordeling, en overzicht van literatuur.

Wat de bedoeling is van deze nieuwe periodiek,
wordt door den titel, nader zichzelf verklarende,
duidelijk aangegeven. De bedoeling is wel allereerst
opgezetting en verdediging van de gereformeerde,
calvinistische gelachte, naar historischen ontwikke-
lingsvorm. En daar is in onzen tijd groote behoefte aan;
de naam van Calvijn wordt in den laatste tijd op-
gevoerd voor heel wat ideeën, die met Calvijn's dog-
matische structuur en met den historisch gegeven en
duidelijk aanwijsharen ontwikkelingsgang van het Calvi-
nisme ten eenenmale strijden; en dat de usurpatie
van den naam van Calvijn en de dekking van in
wezen ongereformeerde lading met de calvinistische
vlag soms op zeer lichtvaardige gronden en met zeer
onvoldoend beroep op den naam van Calvijn meermalen
geschiedt, dat leert — om maar bij Nederland te
blijven — de jongste arbeid van prof. dr. Houtema
wel; ik denk hier aan zijn poging, om voor eigen
gedachten, en voor die van Karl Barth, den naam
en een enkel uit Peter Brunner overgenomen, en,
met hem, misverstaan, citaat uit Calvijn te annexee-
ren. Ik behoeft hier niet meer over te zeggen na
alles wat prof. dr. A. G. Honig in „De Bazuin” heeft
geschreven over deze zaak; en na wat ik zelf in
„De Reformatie” er over gaf. En daar komt nog bij
wat prof. Cramer publiceerde, en zoo voort. Doch
er is meer. Het tijdschrift, boven aangekondigd, wil
ook internationaal zijn. Het bedoelt calvinisten van
onderscheiden heden tot elkaar te brengen en dezelfde
rostra te doen bestijgen. Reeds worden als mede-
werkers genoemd de volgende personen uit het hui-
tenland:

Rev. Professor W. M. Alexander, M.D., D.Sc.,
D.D., Free Church College, Edinburgh; Rev. Professor
O. T. Allis, Ph.D., Theological Seminary, Princeton;
Basil F. C. Atkinson, Esq., M.A., Ph.D., Under-
Librarian, University Library, Cambridge; Rev. W.
L. Baxter, D.D., late of Cameron, Author „Sanctuary
and Sacrifice”; M. le Pasteur Leon Bouillon, Lic.
es Lett. et Phil., Montauban; Rev. Professor J. K.
Cameron, M.A., Free Church College, Edinburgh;
M. le doct. hon. Dr. Emile Doumergue, Facult.
Theol., Montauban; Rev. J. M. B. Duncan, M.A.,
B.D., Bengali Expert, Edinburgh; David Hay Fleming,
Esq., LL.D., Historian, Edinburgh; Rev. A. P. Gold-
Levin, LL.D., D.Litt., F.R.G.S., Downton, Wilts;
Rev. Professor Floyd E. Hamilton, Korea; Rev. Profes-
sor C. W. Hodge, D.D., Theological Seminary, Prin-
ceton; Professor Dr. Josef Hromádka, Prague; M. le
Pasteur Lecerf, la Faculté libre de theol. Protestant,
Paris; Rev. Principal D. M. McIntyre, D.D., B. T.
Institute, Glasgow; Rev. Principal John Macleod, D.D.,
Free Church College, Edinburgh; Rev. Professor Robert
Moore, B.A. (Oxon.), B.D., Free Church College, Edin-
burgh; Rev. Dr. H. C. Morton, Ewell, Surrey, Author
„Bankruptcy of Evolution”; Rev. Professor Robert Mor-
ton, D.D., Orig. Secession College, Glasgow; Rev. Profes-
sor J. Gresham Machen, D.D., Princeton; Professor
G. McCready Price, M.A., Watford, Author „The New
Geology”; Prof. Dr. Eugen Sebestyén, Budapest; Rev.
W. Graham Scroggie, D.D., Author „Visions of Christ”,
Edinburgh; Dr. A. Rendle Short, Lecturer in Physio-
logy, University, Bristol; Rev. Alexander Stewart, D.D.,
Author „The Prophet of Grace”, Edinburgh; Rev.
Professor Robert Dick Wilson, D.D., Ph.D., Theological
Seminary, Princeton.

En uit Nederland:

Prof. Dr. G. Ch. Aalders, Vrije Universiteit; Prof.
Dr. F. W. Grosheide, Vrije Universiteit; Prof. Dr. J. Rid-
derbos, Theol. School; Prof. Dr. A. A. v. Schelven,
Vrije Universiteit; Ds K. Schilder, Rotterdam.

Niet alleen zal de aandacht gewijd worden aan de
fundamentele calvinistische dogmata, maar ook aan de
hier en daar opkomende „doctrines and ceremonies”,
die door de Reformatie als onschrijfbaar zijn afgewe-
zen, doch niettemin in dezen tijd weer ingang zoeken
te krijgen. Daarom is dit tijdschrift, dat de engelsche
taal bezigen zal, een poging, om de velen, die in
Europa en Amerika overstromd worden met literatuur
uit ongereformeerde hoek, niet zonder dat de aanvallen
op calvinistische fundeering en calvinistischen ophou-
w, door gebrek aan eigen polemisch of thetisch werk,
indruk maken en velen wegvoeren van het standpunt
der zuivere reformatische gedachte, te bereiken en
hen te helpen en te bewaren. De redactie wordt ge-
vormd door Rev. Prof. John R. Mackay, D. D. Edin-
burgh en Rev. Prof. Donald Maclean, D. D. Edinburgh.

Ik geloof, dat ieder, die iets voelt voor de open-
baring en versterking van het international calvinisme
met hoopvolle verwachting deze periodiek zal tege-
moet zien en door steunverleening de kans tot inwisse-
ling der beloften er aan zal willen bieden. Prijs per
jaargang tien shilling, franco.

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drietal te:
Arnhem (vac. wijlen J. G. Kunst); J. Douma te Den Haag
Oost. B. A. Munnik Jr te Zwolle en H. A. Wiersinga
te Meden, met verlof te Den Dolder. (Utr.)

Tweetal te:
Lutjegast; H. Brink te Onderland en K. v. d. Molen te
Kommerzijl.